

Інститут виборчого права

*Національний університет
«Києво-Могилянська Академія»*

**ВИБОРИ
ТА
ДЕМОКРАТІЯ**

№1 (27)/2011

Науково-просвітницький
правничий журнал

Заснований у 2004 р.
Виходить щоквартально

ЗМІСТ

ВИБОРИ ТА РЕФЕРЕНДУМИ

С. КАЛЬЧЕНКО

Аспекти відповідності європейським стандартам національних правових систем оскарження порушень виборчого законодавства та розгляду виборчих спорів судами в окремих державах 4

О. БОГАНОВ

Поняття та правова природа органів управління виборчим процесом 21

О. ВАГІНА

Змішана виборча система: світовий досвід застосування 29

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Р. МАРТИНЮК

«Реанімація» первинної редакції Конституції України: оцінка конституційності 38

ПРАВО І ПОЛІТИЧНА НАУКА

О. РИБІЙ

Специфіка підходів до вивчення політичних інститутів та їхньої динаміки у суспільних науках 46

ТОЧКА ЗОРУ

М. МЕЛЬНИК

Вибори для/без вибору: роздуми про минулі вибори задля майбутніх 52

МІЖНАРОДНІ ВИБОРЧІ СТАНДАРТИ

Висновок щодо проекту Виборчого кодексу Верховної Ради України 67

Експертний висновок щодо проекту Виборчого кодексу України (місцеві вибори) 77

З ІСТОРІЇ ВИБОРЧОГО ПРАВА

Роман Євген НАРАЇВСЬКИЙ

Правовий poradник. Популярний збірник карного, цивільного і адміністративного права 88

VI Глава. Польська виборча ординація до сойму (ухвалена 28 липня 1922 року) 88

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЙ, КРУГЛИХ СТОЛІВ

Круглий стіл «Проблеми законодавчого регулювання місцевих референдумів: український та міжнародний досвід» 97

ВИБОРИ В СВІТІ 103

*Журнал рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Києво-Могилянська Академія»
(протокол №2 від 24 лютого 2011 р.)*

*Постановою Президії ВАК України від 14 квітня 2010 року
№1-05/3 наукові статті, опубліковані в журналі «Вибори та демократія»,
зараховано як фахові в галузі юридичних і політичних наук*

ДЕРЖАВА І ПРАВО

УДК 342.4:328.34](477)

**«РЕАНІМАЦІЯ» ПЕРВИННОЇ РЕДАКЦІЇ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ:
ОЦІНКА КОНСТИТУЦІЙНОСТІ**

Роман МАРТИНЮК, кандидат політичних наук, доцент кафедри державно-правових дисциплін правничого факультету Національного університету «Острозька академія»

Здійснено конституційно-правовий аналіз Рішення Конституційного Суду України від 30 вересня 2010 р., яким було поновлено чинність первинної редакції Конституції України. Аргументується неконституційний характер рішення органу конституційної юрисдикції.

Ключові слова: Рішення Конституційного Суду України; первинна редакція Конституції України; Закон України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 р.; формальний, матеріальний конституційний контроль; звичайні, конституційні закони; установча влада; узурпація влади.

Вступ

Рішення, прийняте органом конституційної юрисдикції України 30 вересня 2010 р., скасувало результати конституційної реформи 2004 р. й поновило чинність первинної редакції Основного Закону. Згадане рішення не мало прецедентів у державно-правовій практиці розвинених держав із тієї простої причини, на переконання дослідника, що в умовах сталих і глибоких правових традицій і більш високого рівня професійної правової культури подібний акт конституційного правосуддя був би неможливий. У відповідному Рішенні Конституційний Суд України здійснив формальний конституційний контроль щодо Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 р. (№2222-IV) і визнав його таким, що не відповідає вимогам статті 159 Конституції України, тобто неконституційним із точки зору порушення процедури його прийняття [1].

**Підстави визнання неконституційності Закону України
«Про внесення змін до Конституції України» (№2222-IV)
від 8 грудня 2004 р.**

Невідповідність Закону України «Про внесення змін до Конституції України» встановленим Конституцією України умовам прийняття конституційних законів (законів про внесення змін до Конституції України) фактично з моменту ухвалення відповідного Закону у фаховому середовищі не викликала сумнівів.

Остання редакція проекту закону «Про внесення змін до Конституції України» успішно пройшла перевірку в Конституційному Суді України. Висновком від 12 жовтня 2004 р. Конституційний Суд України цей варіант законопроекту із внесеними до нього поправками визнав таким, що відповідає вимогам статей 157 і 158 Конституції України [2]. Однак із метою знаходження необхідної для схвалення законопроекту підтримки відбулося нове коригування його тексту. На голосування у Верховній Раді України 8 грудня 2004 року для прийняття в цілому був запропонований текст законопроекту, який мав істотні змістовні відмінності від варіанту проекту, що перевірявся органом конституційної юрисдикції [3, с. 14].

Головними результатами змін, внесених до законопроекту №4180 перед остаточним голосуванням, стали відновлення повноважень Глави держави призна-

чати та звільняти глав місцевих державних адміністрацій, половину складу Ради Національного банку України, а також повернення до передбаченого Конституцією України порядку формування Конституційного Суду України.

Законопроект про внесення змін до Основного Закону України із зазначеними корективами 8 грудня 2004 р. був поданий на розгляд до Верховної Ради України. Незважаючи на той очевидний для всіх народних депутатів факт, що на голосування був поставлений фактично новий законопроект, який потребував попередньої перевірки Конституційним Судом України на предмет відповідності вимогам статей 157 і 158 Конституції України, проект закону про внесення змін до Конституції України був схвалений кваліфікованою більшістю (у дві третини від конституційного складу) народних депутатів і скріплений підписом спікера Парламенту. Після цього документ у залі засідань Верховної Ради України був негайно підписаний Главою держави (разом із Законом «Про особливості застосування Закону України "Про вибори Президента України" при повторному голосуванні 26 грудня 2004 року») і набув чинності.

Таким чином, Закон України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року (№2222-IV) набув чинності із порушенням низки процесуальних норм. Зокрема, він був прийнятий шляхом пакетного голосування, не передбаченого Основним Законом України, не пройшов перевірки в Конституційному Суді України щодо відповідності вимогам статей 157 і 158 Конституції України. Це засвідчувало його формальну нелегальність.

На згадані вище факти, як і на інші процедурні порушення при ухваленні цього Закону у Верховній Раді України, було акцентовано увагу, зокрема, у Висновку Національної комісії із зміцнення демократії та утвердження верховенства права від 27 грудня 2005 р. [4, с.45–54] та в Аналітичній доповіді, підготовленій Центром Олександра Разумкова у 2007 р. [3].

**Юридичні характеристики конституційних законів
та питання можливості їх перевірки на предмет відповідності
Основному Закону держави**

1 січня 2006 р. Закон України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 р. вступив у дію. 25 травня 2006 р. набули чинності й решта його положень, які відповідно до Прикінцевих і перехідних положень Закону вступали в дію після набуття повноважень новообраною Верховною Радою України. Таким чином, попри той факт, що Закон України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 р. набув чинності в неконституційний спосіб, він, будучи конституційним законом, 25 травня 2006 р. остаточно інтегрувався в текст Основного Закону України і де факто став його невід'ємною складовою. Оскільки матеріально Закон України «Про внесення змін до Конституції України» вже не існує, перевірка його конституційності з точки зору змісту Закону органом конституційної юрисдикції означає по суті перевірку Конституції України на предмет відповідності самій собі. Отже, перевірка органом конституційної юрисдикції в порядку матеріального контролю конституційності відповідного конституційного закону є неможливою: Конституційний Суд України не може здійснювати контроль стосовно матеріально неіснуючих нормативних актів. Об'єктом матеріального конституційного контролю можуть бути лише проекти конституційних законів, а не вже чинні закони. Стосовно ж чинних конституційних законів предметом перевірки може бути лише дотримання передбаченої конституцією процедури прийняття конституційного закону, тобто формальний контроль, і лише за умови, якщо відповідний конституційний закон інтегрується в текст основного закону не відразу, а через певний термін часу. У такому випадку формальний конституційний контроль можливий упродовж усього періоду часу з моменту прийняття конституційного закону до моменту його інтеграції в конституційний текст, тобто упродовж усього того часу,

коли конституційний закон зберігає своє матеріальне вираження як структурно відокремленого від Основного Закону нормативного акта. Це й мало місце після прийняття Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 р. (№2222-IV) до 25 травня 2006 р., коли відповідний Закон остаточно інтегрувався в конституційний текст.

Таку позицію виробив і Конституційний Суд України, приймаючи Ухвалу від 5 лютого 2008 року №6-у/2008 про відмову у відкритті конституційного провадження у справі з приводу конституційного подання іншого суб'єкта права на конституційне подання — 102 народних депутатів України — стосовно Закону: «Положення закону про внесення змін до Конституції України після набрання ним чинності стають невід'ємною складовою Конституції України — окремими її положеннями, а сам закон вичерпує свою функцію. З набуттям чинності Законом №2222-IV його положення, оскаржені суб'єктом права на конституційне подання, є фактично положеннями Конституції України, прийнятої 28 червня 1996 року, яка діє в редакції Закону №2222-IV» [5].

Таким чином, приймаючи Рішення від 30 вересня 2010 р. Конституційний Суд України ухилився від урахування своєї попередньої правової позиції, хоча вона безпосередньо стосується оспорюваного Закону, і тим самим поставив під сумнів положення статтю 150 Основного Закону України про остаточний характер своїх рішень. Як наслідок, у Рішенні Конституційний Суд України встановив собі право перевіряти положення Конституції України, що є неприпустимим [6].

Чи «відомі» Конституції України конституційні закони?

У сфері конституційно-правової теорії усталеним є принцип, відповідно до якого органи державної влади та їх посадові особи діють на підставі принципу «дозволено лише те, що передбачено законом». Стаття 150 Конституції України, яка містить вичерпний перелік повноважень Конституційного Суду України, права органу конституційної юрисдикції здійснювати будь-яку форму конституційного контролю щодо конституційних законів, остаточно інтегрованих у текст Основного Закону, не передбачає. Важливо звернути увагу і на те, що під «законами» як об'єктом конституційного контролю органу конституційної юрисдикції, за змістом пункту 1 статті 150, Конституція України розуміє виключно акти Верховної Ради України, які в конституційній теорії відомі під назвою «звичайні закони». Звичайні закони є найбільш численним різновидом нормативних актів парламенту, що за своєю юридичною силою субординуються органічним та конституційним законам. Прийняття парламентом звичайних законів є формою *нормотворчої діяльності держави*. Звідси — спрощена процедура їх прийняття та факультативність конституційного контролю щодо звичайних законів. Внесення змін до конституції або прийняття конституційних законів є формою *здійснення установчої влади народу*, яка вимагає застосування спеціальної й ускладненої парламентської процедури та здійснення попереднього матеріального контролю органом конституційної юрисдикції.

Хоча в Конституції України безпосередньо поняття «конституційні закони» чи «звичайні закони» не використовуються, а в частині 1 статті 158 зазначено, що зміни до Конституції України приймаються у формі закону, системний аналіз статей 158 та 85 Основного Закону засвідчує, що Конституція України все ж розрізняє конституційні та звичайні закони. У статті 92 Основного Закону, де перераховуються питання, що становлять предмет правового регулювання звичайних законів Верховної Ради України, немає положень про внесення змін до Конституції. Таким чином, відокремлені повноваження Верховної Ради України, що реалізуються засобом прийняття звичайних законів і тих законів, якими вносяться зміни до Конституції України, засвідчують, що Основний Закон не ототожнює звичайні і конституційні закони [7]. На це ж вказують і формулювання пунктів 1 і 3 статті 85 Конституції України:

«До повноважень Верховної Ради України належить: внесення змін до Конституції України... (пункт 1), ...прийняття законів» (пункт 3). Таким чином, у статті 85 Конституції України вказано на два різновиди законів парламенту. Ототожнення обох груп законів передбачало б іншу смислову конструкцію відповідних положень статті 85, на зразок: «До повноважень Верховної Ради України належить... прийняття законів, зокрема, щодо внесення змін до Конституції України» або просто: «До повноважень Верховної Ради України належить прийняття законів».

У своїх рішеннях і сам орган конституційної юрисдикції неодноразово розмежовував звичайні та конституційні закони. Зокрема, у Рішенні від 3 жовтня 1997 р. Конституційний Суд України встановив: «Конституція України як Основний Закон держави за своєю юридичною природою є актом установчої влади, що належить народу. Установча влада по відношенню до так званих встановлених влад є первинною... включно законодавчої. Прийняття Конституції України Верховною Радою України означало, що у даному випадку установча влада була здійснена парламентом. Закони є актами встановленої Конституцією України законодавчої влади і, більше того, актами єдиного органу законодавчої влади — Верховної Ради України. Це зумовлює їх субординацію відносно Конституції України...» [8, с.59]. Цитований фрагмент рішення органу конституційної юрисдикції чітко розмежовує акти установчої влади народу, якими є Основний Закон та поправки до нього, тобто конституційні закони, й акти законодавчої влади, якими є, зокрема, закони Парламенту. Таким чином, у пункті 1 статті 150 Конституції України під «законами» як об'єктом конституційного контролю розуміються саме акти законодавчої влади, а не акти установчої влади народу, до числа яких слід віднести й Закон України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 р. Однак Рішенням від 30 вересня 2010 р. Конституційний Суд України вийшов за межі своїх повноважень і наділив себе додатковими, не передбаченими Конституцією України, повноваженнями щодо контролю за положеннями Конституції України та законами, що вичерпали свою дію [9].

Правове підґрунтя Рішення Конституційного Суду України від 30 вересня 2010 р.

Після того, як Закон України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 р. став частиною Основного Закону України, його ревізія Конституційним Судом України в порядку і матеріального, і формального конституційного контролю стала неможливою й суто з формально-юридичних причин. Зміни до Закону України «Про Конституційний Суд України» (пункт 1 частини 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону) [10, с.272], внесені 4 серпня 2006 р., позбавили орган конституційної юрисдикції права здійснювати матеріальний чи процесуальний контроль щодо поправок до Конституції України, які набули чинності. Таким чином, згадані зміни на законодавчому рівні припиняли правову дискусію про наявність в органу конституційної юрисдикції права здійснювати перевірку відповідності Основному Закону України внесених до нього змін. Однак 26 червня 2008 р. Конституційний Суд України прийняв рішення, яким визнав неконституційними і припинив дію положень Закону України «Про Конституційний Суд України» в редакції від 4 серпня 2006 р., у частині, згідно з якою юрисдикція Конституційного Суду України не поширюється на вирішення питання щодо конституційності законів про внесення змін до Конституції України, які набрали чинності [11]. Орган конституційної юрисдикції, таким чином, поновив своє право здійснювати конституційний контроль щодо інтегрованих до тексту Основного Закону конституційних законів. Згадане Рішення Конституційного Суду України надалі стало правовим підґрунтям для Рішення від 30 вересня 2010 р., яким було поновлено чинність первинної редакції Основного Закону.

Дослідник, проте, погоджується із правовою позицією судді Конституційного Суду України П. Ткачука, сформульованій в Окремій думці судді стосовно Рішення Конституційного Суду України від 26.06.2008 р. В Окремій думці суддя зазначає, що Верховна Рада України, приймаючи відповідні зміни до Закону України «Про Конституційний Суд України», не взяла до уваги згаданих юридичних характеристик конституційних законів «і прийняла Закон, що не має смислу і не може бути об'єктом конституційного контролю. Закон, який вилучає в органу державної влади повноваження, яких той не має, не здійснює правового регулювання і не створює правових наслідків» [6].

Крім того, втрата чинності поправок до Конституції України, внесених 8 грудня 2004 р., за результатами відповідного рішення Конституційного Суду України означає визнання нелегітимності всієї системи органів державної влади України, утворених після набуття поправками чинності, включно із самим Конституційним Судом України. Це спричиняє просто парадоксальну з теоретико-правових позицій ситуацію, коли чинність відповідного Закону виявилася припиненою нелегітимним органом за результатами звернення такого ж нелегітимного суб'єкта.

Отже, враховуючи сказане, сценарій, відповідно до якого попередня система організації влади була «реанімована» засобом скасування Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 р., прийнятого із процедурними порушеннями, у формі формального конституційного контролю, з установлених конституційно-правових позицій є неможливим.

Здійснення установчої влади народу — єдино можлива форма «ревізії» Основного Закону

Будь-яка форма внесення змін до конституції є формою здійснення установчої влади народу. Скасовуючи редакцію Конституції України від 8 грудня 2004 р., Конституційний Суд України фактично вніс зміни до Основного Закону і тим самим вдався до конституційної нормотворчості, що є не лише втручанням у відповідну компетенцію Верховної Ради України, яка в передбачених Конституцією України випадках здійснює установчу владу народу, але й узурпацією органом конституційної юрисдикції права на здійснення установчої влади в самого її первинного суверенного суб'єкта — народу.

Процедура внесення змін до Конституції України, врегульована розділом XIII Конституції України, не допускає можливості використання для цього інших, ніж встановлено в розділі XIII, процедур. Приймаючи Рішення від 30 вересня 2010 р., Конституційний Суд України по суті встановив альтернативний порядок внесення змін до Конституції України. Стаття 85 Конституції України прямо вказує, що при внесенні змін до неї слід діяти в межах і порядку, передбачених її розділом XIII («Внесення змін до Конституції України»). Рішення Суду посягає на положення розділу XIII Основного Закону щодо порядку внесення змін до нього, які є частиною засад конституційного ладу України. У Рішенні від 5 жовтня 2005 р. Конституційний Суд України встановив, що «узурпація (влади — Р.М.) означає, зокрема ...вносити зміни до Конституції України у спосіб, який порушує порядок, визначений розділом XIII чинного Основного Закону України...» [12]. Тому дії Конституційного Суду України, якими супроводжувалося прийняття Рішення від 30 вересня 2010 р., є безпрецедентними з точки зору виходу за межі його компетенції.

Конституційно-правові запобіжники можливості прийняття конституційних законів, невідповідних Основному Закону

Перевірка на предмет відповідності Конституції проектів конституційних законів має виключну значущість, адже відмова від неї неминуче рано чи пізно спричиняє ситуацію, за якої конституційний закон, не відповідний Конституції, стає

частиною Основного Закону, і між окремими положеннями Конституції виникає суперечність. Беручи до уваги цю небезпеку, новітні основні закони звичайно закріплюють положення про обов'язкову перевірку в органі конституційної юрисдикції проектів конституційних законів. Наприклад, частина друга статті 141 Конституції Молдови 1994 р. стверджує: «Проекти конституційних законів подаються до Парламенту тільки разом із висновком Конституційного Суду» [13, с.229]. Стаття 153 Конституції Азербайджану 1995 р. встановлює: «Якщо зміни в тексті Конституції Азербайджанської Республіки пропонуються Міллі Меджлісом (Парламентом — Р.М.) Азербайджанської Республіки чи Президентом Азербайджанської Республіки, то щодо запропонованих змін попередньо повинно бути отримано висновок Конституційного Суду Азербайджанської Республіки» [14, с.78].

Стаття 159 Конституції України зводить предмет відповідного контролю і встановлює: «Законопроект про внесення змін до Конституції України розглядається Верховною Радою України за наявності висновку Конституційного Суду України щодо відповідності законопроекту вимогам статей 157 і 158 цієї Конституції» [15, с.141]. Оскільки вітчизняна практика конституційної нормотворчості 8 грудня 2004 р. вже встановила прецедент порушення вимоги статті 159 Конституції України, дослідник вважає, що додатковою конституційною гарантією її дотримання могло б бути доповнення цитованого конституційного положення такою формулою: «Без відповідного позитивного висновку Конституційного Суду України закон про внесення змін до Конституції України, ухвалений Верховною Радою України, не може набути чинності».

Висновки

Рішення Конституційного Суду України від 30 вересня 2010 р. засвідчує, що орган конституційної юрисдикції знову був використаний як знаряддя для досягнення політичних цілей, а верховенство права принесене в жертву політичній доцільності. Фактично поновлення чинності первинної редакції Конституції України стало наслідком реалізації неконституційної політичної волі. Відповідні ініціативи щодо скасування результатів конституційної реформи 2004 р. мали місце і в період президентства В. Ющенка, вираженням чого стали, зокрема, результати діяльності створеної Главою держави Національної комісії із зміцнення демократії та утвердження верховенства права. Комісія виробила Висновок від 27 грудня 2005 р., у якому була, зокрема, запропонована ґрунтовна аргументація процедурних порушень, якими супроводжувалося прийняття Закону №2222-IV [4]. Однак згадані ініціативи Президента Ющенка не принесли відповідних результатів, оскільки не були підкріплені необхідними політичними ресурсами, якими володів владарюючий суб'єкт — Глава держави восени 2010 р. Політичні обставини, які передували і спричинили появу рішення органу конституційної юрисдикції України від 30 вересня 2010 р., фактично вкотре засвідчили обслуговуючу роль права стосовно політичної волі. Політична воля донині залишається, на жаль, самодостатнім і незалежним від права та, зокрема, Основного Закону чинником вітчизняного конституційного процесу.

Література

1. Рішення Конституційного Суду України у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року №2222-IV (справа про додержання процедури внесення змін до Конституції України) №20-рп/2010 від 30.09.2010 р. // <<http://www.ccu.gov.ua>>.
2. Висновок Конституційного Суду України щодо відповідності проекту Закону України «Про внесення змін до Конституції України» вимогам статей 157 і 158 Консти-

туції України (справа про Законопроект №4180 з внесеними до нього поправками) від 12.10.2004 р. // Офіційний Вісник України.— 2004.— №42.— С.83–104.

3. Конституційна реформа в Україні: перебіг, стан і перспективи. Аналітична доповідь // Національна безпека і оборона.— 2007.— №1.— С.2–41.

4. Висновок національної комісії із зміцнення демократії та утвердження верховенства права щодо дотримання вимог конституційної процедури під час внесення змін до Конституції України 1996 року шляхом ухвалення Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року №2222-IV та щодо відповідності його положень загальним засадам Конституції України 1996 року та європейським стандартам // Конституційний процес в Україні (2005–2008) / Харківська правозахисна група.— Харків: Права людини, 2009.— С.45–54.

5. Ухвала Конституційного Суду України про відмову у відкритті конституційного провадження у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про внесення змін до Конституції України», Закону України «Про внесення змін до розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Конституційний Суд України» №6-у/2008 від 05.02.2008 р. // <<http://www.ccu.gov.ua>>.

6. Окрема думка судді Конституційного Суду України Ткачука П.М. стосовно Рішення Конституційного Суду України у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення підпункту 1 пункту 3 розділу IV Закону України «Про Конституційний Суд України» (в редакції Закону України від 4 серпня 2006 року №79-V) (справа про повноваження Конституційного Суду України) // Рішення Конституційного Суду України у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення підпункту 1 пункту 3 розділу IV Закону України «Про Конституційний Суд України» (в редакції Закону України від 4 серпня 2006 року №79-V) (справа про повноваження Конституційного Суду України) №13-рп/2008 від 26.06.2008 р. // <<http://www.ccu.gov.ua>>.

7. Окрема думка судді Конституційного Суду України Шишкіна В.І. стосовно Рішення Конституційного Суду України у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року №2222-IV (справа про додержання процедури внесення змін до Конституції України) // Рішення Конституційного Суду України у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року №2222-IV (справа про додержання процедури внесення змін до Конституції України) №20-рп/2010 від 30.09.2010 р. // <<http://www.ccu.gov.ua>>.

8. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням Барабаша Олександра Леонідовича щодо офіційного тлумачення частини п'ятої статті 94 та статті 160 Конституції України (справа про набуття чинності Конституцією України) №4-зп/1997 від 03.10.1997 р. // Конституційне судочинство в Україні.— Харків: Консум, 2002.— С.162–166.

9. Окрема думка судді Конституційного Суду України Маркуш М.А. стосовно Рішення Конституційного Суду України у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення підпункту 1 пункту 3 розділу IV Закону України «Про Конституційний Суд України» (в редакції Закону України від 4 серпня 2006 року №79-V) (справа про повноваження Конституційного Суду України) // Рішення Конституційного Суду України у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення підпункту 1 пункту 3 розділу IV Закону України «Про Конституційний Суд України» (в редакції Закону України від 4 серпня 2006 року №79-V) (справа про повноваження Конституційного Суду України) №13-рп/2008 від 26.06.2008 р. // <<http://www.ccu.gov.ua>>.

10. Закон України «Про Конституційний Суд України» // Відомості Верховної Ради України.— 1996.— №49.— Ст.272.

11. Рішення Конституційного Суду України у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення підпункту 1 пункту 3 розділу IV Закону України «Про Конституційний Суд України» (в редакції Закону України від 4 серпня 2006 року №79-V) (справа про повноваження Конституційного Суду України) №13-рп/2008 від 26.06.2008 р. // <<http://www.ccu.gov.ua>>.

12. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 60 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини першої

ДЕРЖАВА І ПРАВО

- статті 103 Конституції України в контексті положень її статей 5, 156 та за конституційним зверненням громадян Галайчука Вадима Сергійовича, Подгорної Вікторії Валентинівни, Кислої Тетяни Володимирівни про офіційне тлумачення положень частин другої, третьої, четвертої статті 5 Конституції України (справа про здійснення влади народом) №6-рп/2005 від 05.10.2005 р. // Офіційний вісник України.— 2005.— №41.— С.31–35.
13. Конституція Республіки Молдова. // Конституції нових держав Європи та Азії.— К.: Право, 1996.— 544 с.
14. Конституція Азербайджанской Республики. // Конституции стран СНГ и Балтии.— М.: Юристъ, 1999.— 640 с.
15. Конституція України. // Відомості Верховної Ради України.— 1996.— №30.— Ст.141.

“REANIMATION” OF THE PRIMARY VERSION OF THE CONSTITUTION OF UKRAINE: ASSESSMENT OF CONSTITUTIONALITY

Roman MARTYNIUK

The constitutional legal analysis of the judgement of the Constitutional Court of Ukraine (dated on September 30, 2010) which has renewed the validity of the primary version of the Constitution of Ukraine is made. The unconstitutional nature of the judgement of the constitutional jurisdiction body is argued.

Key words: the judgement of the Constitutional Court of Ukraine; the primary version of the Constitution of Ukraine; Law of Ukraine “On Amending the Constitution of Ukraine” dated on December 8, 2004; formal, material constitutional control; ordinary, constitutional law; constituent authority; authority usurpation.

«РЕАНИМАЦИЯ» ПЕРВИЧНОЙ РЕДАКЦИИ КОНСТИТУЦИИ УКРАИНЫ: ОЦЕНКА КОНСТИТУЦИОННОСТИ

Роман МАРТЫНЮК

Осуществлен конституционно-правовой анализ Решения Конституционного Суда Украины от 30 сентября 2010 г., которым было возобновлено действие первичной редакции Конституции Украины. Аргументируется неконституционный характер Решения органа конституционной юрисдикции.

Ключевые слова: Решение Конституционного Суда Украины; первичная редакция Конституции Украины; Закон Украины «О внесении изменений в Конституцию Украины» от 8 декабря 2004 г.; формальный, материальный конституционный контроль; обычные, конституционные законы; учредительная власть; узурпация власти.